

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКМА, КП(б)Б

№ 243 (6219) | 20 кастрычніка 1938 г., чацвер | ЦЕНА 10 КАП.

БАЯВЫЯ ЗАДАЧЫ СЕЛЬСОВЕТАЎ

На ўсіх этапах барацьбы за сацыялізм — у эпоху грамадзянскай вайны, у гістарычныя гады сталінскіх пяцігодкаў — партыя большэвікоў няўхільна ўмацоўвала саветы — органы дыктарыя пролетарыята. Сталінская Канстытуцыя яшчэ вышэй узняла ролю саветаў, яшчэ больш умацавала іх, як органы дзяржаўнай улады рабочых і сялян.

Валікі, адказныя і ўдзячныя задачы ускладзены на сельскія саветы. Яны накіроўваюць усю дзейнасць сельскіх гаспадарчых і культурных арганізацый. Яны мабілізуюць масы калгаснікаў і аднаасобнікаў на выкананне ўсіх мерапрыемстваў партыі і ўрада. Праз сельсаветы мільёны працоўных залучаюцца да кіравання сацыялістычнай дзяржавай.

Значна ўзросшая актыўнасць калгасных мас знайшла яркае адлюстраванне ў ажыўленні работы сельскіх саветаў і іх секцый. У часе вяртання ў Вярхоўны Саветы СССР і БССР вакол сельсаветаў вырас выдатны актыв у лепшых людзей калгаснай вёскі, актывы, якія паказалі сапраўдны ўзор большэвіцкай работы.

Добра працуюць фінансавыя і палітычныя секцыі сельсаветаў. У рабоце палітычнай секцыі прымаюць удзел 97 актывістаў з ліку лепшых калгаснікаў. Можна смела сказаць: у тым, што сельсавет добра справіўся з усімі палітычнымі і адміністрацыйнымі задавамі палітычнай секцыі.

Многія з гэтых актывістаў, выхаваных сельсаветамі, вылучыліся ў якасці вядомых сацыялістычных дзеячаў. Яны пераўтварыліся ў сапраўдных кіраўніцтваў і памачкаў ім у барацьбе за новы пераможны калгаснай вёскі. Гэта абавязаны зрабіць сельсаветы.

Зараз перад сельсаветамі стаіць задача вельмі важнага значэння: узначаліць сацыялістычнае спабодніцтва калгасаў, калгаснікаў, трактарыстаў, работнікаў МТС на паспяховае завяршэнне асенніх сельгаспадарчых работ. Закончыць абмалот, скончыць уборку бульбы і гародніны, рашуча змагаючыся з антыдзяржаўнымі тэндэнцыямі, поўнацю разлічыцца з дзяржавай па абавязковых пастаўках, правесці ўзроўню падрыхтоўку да зімоўкі жывёлы. На аснове шырокага разгортвання масавай работы гэтыя задачы могуць быць з поспехам выкананы.

Асноўная ўмова поспеху ў гэтай справе — пэсна і непарушная сувязь з масамі. Нічога не варта той сельсавету, які адарваўся ад мас, ахапіўшыся ганцылярска-бюракратычнымі метадамі кіравання, забываючы аб тым, што ён выбар масамі і адказвае перад імі. Такі сельсавет не можа заслужыць дзяржаўнага ўзнагароджання ў выглядзе медалю «За отвагу».

Абавязак сельсаветаў — пашырыць, папулярызаваць лепшы вопыт перадавоў, зрабіць яго абыякавым усіх калгасаў, усіх калгаснікаў і аднаасобнікаў. Сельсаветы павінны рашуча змагацца з усімі спробамі аднаасобнікаў ухіліцца ад выканання дзяржаўных абавязкаў, не дапуская ніякіх палбажак сабатажніцтва.

Траба ўзяць ролю пленума сельсавета заважча, схода секцыі і дэлегацый групы, як школы дзяржаўнага выхавання нізавога сацыялістычнага актыва. Неабходна пакончыць з такім становішчам, калі ў сельсаветах працуюць толькі старшыні і сакратары.

Велізарная палітычная сіла ва вёсках аўляецца сельская інтэлігенцыя, якая расце з кожным месцам, кожным годам. Калгасная вёска выключна хутка выроўняе кадры сваёй уласнай інтэлігенцыі — урачоў, аграмоў, настаўнікаў, механікаў, тэхнікаў. Неабходна адружыць клопатамі і ўвагай гэтыя кадры, памагаць ім у іх культурна-бытавых запросах, прыцягваць іх да работы сельсаветаў. Сельская інтэлігенцыя можа і павінна аўляцца лепшым памочнікам сельсаветаў ва ўсёй іх рабоце.

Наказ выбарчыкаў павінен быць асновай работы сельсавета. Між тым, у многіх сельсаветах гэтыя наказы годамі ляжаць пад спудам, і ніхто ім не пікавіцца. Сельскія саветы Лельчыцкага, Тураўскага і Петрыкоўскага раёнаў не адгэвалі перад выбарчыкамі ад пачатку 1937 года. Гэта грубейшае парушэнне асноў сацыялістычнага дэмакратызма!

Сельсаветы павінны адыць максімум увагі ўмацаванню хат-чытальняў — культурных ачагоў ва вёсках. Хат-чытальня — цэнтр палітыка-выхаваўчай работы на вёсках, цэнтр калгаснай самадзейнасці. Падрыхтаваць хатчытальню да зімовага перыяда, забяспечыць іх кітгамі, газетамі, радзіё, рознымі іграмі, апалам — кроўны абавязак сельсаветаў. Барацьба за высокую якасць работы хат-чытальняў павінна стаць справай усёй сацыялістычнай вёсцы!

У асябліва цяжкім тысячынны азнаходжанні некалькі сот тысяч рабочых, занятых на будаўніцтве ваенных умацаванняў. Па словах блюлетэна, гэтыя рабочыя і іх сем'і літаральна галадаюць.

У асябліва цяжкім тысячынны азнаходжанні некалькі сот тысяч рабочых, занятых на будаўніцтве ваенных умацаванняў. Па словах блюлетэна, гэтыя рабочыя і іх сем'і літаральна галадаюць.

У АПОШНЮЮ МІНУТУ

СТАНОВІШЧА РАБОЧЫХ У ГЕРМАНІІ

ПАРЫЖ, 19 кастрычніка. (БЕЛТА) Антыфашысцкі блюлетэнь «Дэйч інфармацыён» публікуе рад атрыманых з Германіі паведамленняў, якія сведчаць аб няўхільным пагаршэнні становішча германскіх рабочых. Блюлетэнь адзначае, што заробатная плата германскіх рабочых за апошні перыяд знізілася не менш чым на 25 проц. У той жа час значна павялічыўся рабочы дзень. 12-гадзінны рабочы дзень стаў звычайным а'явішчам.

У асябліва цяжкім тысячынны азнаходжанні некалькі сот тысяч рабочых, занятых на будаўніцтве ваенных умацаванняў. Па словах блюлетэна, гэтыя рабочыя і іх сем'і літаральна галадаюць.

ВЫСТУПЛЕННЕ ЖАКА ДЗЮКЛО

ПАРЫЖ, 19 кастрычніка. (БЕЛТА) У горадзе Невэр (дэпартамент Ньеўр) 16 кастрычніка адышоў арганізаваны кампартыйны мітынг, у якім прыняло ўдзел больш 5.000 працоўных. На мітынг у прамовае выступіў член Палітбюро французскай кампартыі Жак Дзюкло.

Дзюкло заклікаў да пільнасці і аб'яднання сацыялістаў, радыкалаў і камуністаў для таго, каб аказаць супраціўленне наступленню ворагаў народнага фронту і перахваліць расцяляенню Іспаніі.

ПРЫВІТАННЕ ПРАЦОЎНЫХ ХАБАРАЎСКА ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

МАСКВА, КРЭМЛЬ.

ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

Мы, працоўныя горада Хабараўска — рабочыя, работніцы, служачыя, сацыялістычныя актывісты, камандзіры і палітработнікі Хабараўскага гарнізона, сабраўшыся на агульнагародкі мітынг сустрэчы з гераічным экіпажам самалёта «Родіна» тт. Валенцінай Грызалубавай, Палінай Осіпенка і Марынай Расковай, шлем Вам, наш родны бацька і настаўнік, палкае большэвіцкае прывітанне!

Мы, працоўныя горада Хабараўска — рабочыя, работніцы, служачыя, сацыялістычныя актывісты, камандзіры і палітработнікі Хабараўскага гарнізона, сабраўшыся на агульнагародкі мітынг сустрэчы з гераічным экіпажам самалёта «Родіна» тт. Валенцінай Грызалубавай, Палінай Осіпенка і Марынай Расковай, шлем Вам, наш родны бацька і настаўнік, палкае большэвіцкае прывітанне!

ПРЫВІТАННЕ ПРАЦОЎНЫХ ХАБАРАЎСКА ТАВАРЫШУ ВАРАШЫЛАВУ

Мы, працоўныя горада Хабараўска — рабочыя, работніцы, служачыя, сацыялістычныя актывісты, камандзіры і палітработнікі Чырвонасцяжных Арміі, сёння перажываем вялікую радасць: мы сустрэкаем гераічнага экіпажа самалёта «Родіна» тт. Валенцінай Грызалубавай, Палінай Осіпенка і Марынай Расковай, шлем Вам, наш родны бацька і настаўнік, палкае большэвіцкае прывітанне!

Мы, працоўныя горада Хабараўска — рабочыя, работніцы, служачыя, сацыялістычныя актывісты, камандзіры і палітработнікі Чырвонасцяжных Арміі, сёння перажываем вялікую радасць: мы сустрэкаем гераічнага экіпажа самалёта «Родіна» тт. Валенцінай Грызалубавай, Палінай Осіпенка і Марынай Расковай, шлем Вам, наш родны бацька і настаўнік, палкае большэвіцкае прывітанне!

Расказ Марыны Расковай НА МІТЫНГУ ЧАСЦЕЙ ХАБАРАЎСКАГА ГАРНІЗОНА

ХАБАРАЎСК, 18 кастрычніка. (БЕЛТА). Акружаныя любоўю і клопатамі працоўных Хабараўска, гераічныя лётчыцы тт. Грызалубава, Осіпенка і Раскова адпачываюць перад ад'ездам у Маскву.

У асябліва цяжкім тысячынны азнаходжанні некалькі сот тысяч рабочых, занятых на будаўніцтве ваенных умацаванняў. Па словах блюлетэна, гэтыя рабочыя і іх сем'і літаральна галадаюць.

РАЗВІТАННЕ З НАРОДНАЙ АРТЫСТКАЙ

Пахаванне М. М. Блюменталь-Тамарынай У ноч з 17 на 18 кастрычніка ў Цэнтральным фойе Дзяржаўнага ардына Леніна Акадэмічнага Малага тэатра быў устаноўлены гроб з цэлым Народнай артысткай СССР Марыі Міхайлаўны Блюменталь-Тамарынай. Тысячы людзей прыходзілі адыць ей апошні доўг.

Жалобны сход адкрыўся старшыня ЦК саюза работнікаў мастацтва тав. А. і. Пашкоўскі. Ад алектыва Малага тэатра выступіла народная артыстка СССР А. А. Яблагіна, гаворачы прадстаўнікі ЦК работнікаў мастацтва, Моссовета, ад байшоў і камандзіраў Чырвонай Арміі, Усерасійскага тэатральнага таварыства.

13 кастрычніка прыехалі ў Маскву ўдзельнікі баў ля воера Хасан лейтнант Д. Т. Леўчанка і малодшы камандзір самалёта А. В. Галынаў. НА ЗДЫМКУ: лейтнант Д. Т. Леўчанка (злева) і малодшы камандзір самалёта А. В. Галынаў у шарку Цэнтральнага Дома Чырвонай Арміі. Фото А. Мяскужа (СФ).

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб устаанаўленні медалю „За отвагу“

- 1. Устанавіць медалю «За отвагу». 2. Зацвердзіць Палажэнне аб медалі «За отвагу», яе рысунак і апісанне. Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Г. ПЕТРОУСНІ. Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРКІН. Масква, Крэмль, 17 кастрычніка 1938 г.

Палажэнне аб медалі „За отвагу“

- 1. Медаллю «За отвагу» ўзнагароджваюцца ваеннаслужачыя радавога, каманднага і начальніцкага састава Рбоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, Ваенна-Марскога Флота і Войск пагранічнай аховы за асабістую мужнасць і адвагу ў баях з ворагамі Саюза на тэатры ваенных дзеянняў, пры абароне неадтакальнасці дзяржаўных граніц або пры барацьбе з дыверсантамі, шпіянамі і іншымі ворагамі Сацыялістычнай дзяржавы. 2. Узнагароджанне медаллю робіцца Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР. 3. Узнагароджанне медаллю выплачваецца за кошт дзяржавы па 10 рублёў у месяц. Выплата праводзіцца ашчаднымі касамі. 4. Узнагароджанне медаллю карыстаецца асабіста правам бесплатнага праследу ў трамваях ва ўсіх гарадах СССР. 5. Медалю носяцца на левым баку грудзі. 6. Напэненне медалі абавязкова на парадах рэвалюцыйных святах і ўрачыстых пасаджэннях. 7. Пазбаўленне медалі робіцца Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР. 8. Узнагароджанне медаллю павінна падаваць асабіста прыклад пільнасці і адвагі ў барацьбе з ворагамі Сацыялістычнай дзяржавы і служыць узорам для іншых грамадзян пры выкананні дзяржаўных абавязкаў. Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Г. ПЕТРОУСНІ. Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРКІН. Масква, Крэмль, 17 кастрычніка 1938 года.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб устаанаўленні медалю „За боевыя заслуги“

- 1. Устанавіць медалю «За боевыя заслуги». 2. Зацвердзіць Палажэнне аб медалі «За боевыя заслуги», яе рысунак і апісанне. Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Г. ПЕТРОУСНІ. Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРКІН. Масква, Крэмль, 17 кастрычніка 1938 г.

Палажэнне аб медалі „За боевыя заслуги“

- 1. Медаллю «За боевыя заслуги» ўзнагароджваюцца ваеннаслужачыя радавога, каманднага і начальніцкага састава Рбоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, Ваенна-Марскога Флота і Войск пагранічнай аховы, якія ў барацьбе з ворагамі Сацыялістычнай дзяржавы сваёй умелымі ініцыятыўнымі і смелымі дзеяннямі, аязанымі з рызыкай для іх жыцця, садзейнічалі поспеху баявых дзеянняў на фронце. 2. Узнагароджанне медаллю робіцца Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР. 3. Узнагароджанне медаллю выплачваецца за кошт дзяржавы па 5 рублёў у месяц. Выплата праводзіцца ашчаднымі касамі. 4. Узнагароджанне медаллю карыстаецца асабіста правам бесплатнага праследу ў трамваях ва ўсіх гарадах СССР. 5. Медалю носяцца на левым баку грудзі. 6. Напэненне медалі абавязкова на парадах рэвалюцыйных святах і ўрачыстых пасаджэннях. 7. Пазбаўленне медалі робіцца Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР. 8. Узнагароджанне медаллю павінна падаваць асабіста прыклад пільнасці і адвагі ў барацьбе з ворагамі Сацыялістычнай дзяржавы і служыць узорам для іншых грамадзян пры выкананні дзяржаўных абавязкаў. Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Г. ПЕТРОУСНІ. Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРКІН. Масква, Крэмль, 17 кастрычніка 1938 г.

РАДЫПЕРАДАЧА З БОРТА КРЫСЕРА „АВРОРА“

17 кастрычніка рэдакцыя «Апошніх паведамленняў» Беларускага радыёкімтэта арганізавала радыёперадачу з борта чырвонасцяжнага крысера «Авора» які ўваходзіць у саставу Н-скага влучэння, падшэфнага камсамолу Беларускай мовы. Выступаўшы ля мікрафона таварыш перадаў баявое чырвонафлакс прывітанне камсамолу Беларусі і ўсім працоўным рэспублікі.

ЯК АТРЫМАЦЬ ВАЛАКНО ВЫСОКІХ НУМАРОЎ

Добры ўраджай ільну, заваяваны магчымасцямі нашай рэспублікі, дае магчымасць атрымаць валакно высокіх нумароў. Валакно з'яўляецца асноўным сыравінай для прамысловых прадпрыемстваў і МТС — правільна арганізаванай прамысловы апрацоўку ільну.

Для таго, каб атрымаць валакно 26 нумарам і вышэй, патрабуйце мець высокакачэсную трасу. Даўжыня трасы павінна быць 60 і больш сантыметраў, а таўшчыня сіялоў — ад 1 да 1,7 міліметра. Сіялы павінны быць не пашкоджаны хваробамі, добра вылежаваны і чыстыя ад пусазелля Траса абавязкова сартыруецца па ступені вылежаваня або вымаці.

Сушы трасы неабходна праводзіць на сонцы. Для гэтага яе расстайляюць тонкімі слаямі каля сцен будынкаў з сонечнага боку. Можна расстайляць трасу і на вільготным конусамі да роўным месцам. У час сушкі трасу неабходна часта пераварочваць, каб дабіцца роўнамернага прасыхання.

Калі няма сонечнага адвор'я, ільнатрасу можна сушыць у палатэных бяздымных сушыльніках. У сушыльніку траса расстайляецца з разліку 25 кілограмаў на 1 квадратны метр. Сушка праводзіцца пры тэмпературы 50—60 градусаў.

Высушаную ільнатрасу аспіраюць, каб збавіць і ад ільняных сіялоў, звязваюць у снапы. Снапы звязваюцца іх камлеў і калі вароў.

Высушаную на сонцы трасу можна абраць і апрацоўваць. Трасу, высушаную ў сушыльніках, неабходна пажаць ад адрэзкаў на 6—18 галёў. Пры вільготным адвор'і час адрэжвання скарачаецца, а пры сухім — павялічваецца.

Адрэжваннем трасы дасягаецца неабходна вільготнасць верхняга слою сцябла, што павялічвае выхад і павышае якасць валакна. Перад пускам

трасы ў мялку, яе трэба ачысціць ад пусазелля і паломаных сіялоў. Для гэтага яе трэба працэсваць па драўляных або металічных грэбах.

Трасу высокай якасці лепш усюю апрацоўваць на ільнатрасальных машынах МТС. Машына павінна працаваць з малым лікам абаротаў бльняга барабана. Калі атрымаецца недааграванае валакно, яго трэба дотраваць уручную.

Высокаякачэсную трасу можна апрацоўваць і ўручную. Пры гэтым абавязкова трэба раздзяляць трасанне валакна на чорнае і белае. Пры машынавай і ручной апрацоўцы траса павінна мець 8—10 процантаў вільготнасці.

Апрацаванне валакна звязваецца ў новавільготны пучкі і складзецца для адрэжвання ў каландражным памяшканні на 5—6 дзён, пасля чаго валакно сартыруецца і перавязваецца.

Сартыроўку валакна трэба даручаць лепшым вопытным сартыроўшчыкам. Высокаякачэснае, доўгае валакно нельга апрацоўваць на грэбах на ўсёй даўжыні. Гэта апрацоўка праводзіцца на фабрыках.

Выкаванне вышэйзгаданых мерапрыемстваў пры апрацоўцы ільну дае магчымасць атрымаць ільнавалакно 26 і вышэйшых нумароў.

За высокакачэсную ільнатрасу ў калгасе атрымаюць вольны даход. Загатоўчая цана на валакно 10 нумара — 180 рублёў за цэнтэр, а за валакно 26 нумара — 1000 рублёў. Валакно адпаведнае бышай 24 нумара, залічваецца ў выкананне кантрактных абавязаных валакна ў палатэных машынах як па вазе, так і па цэнтэра-нумарах.

М. БАРОУЧАНКА,
аграрна-тэхналаг ільнапраўлення
Наркмавета БССР.

У Першай гарадской МТС лепшы ўзроўні на ворны паласу трактарыст-сталававец тав. А. Т. Емельянаў. Ён на і кастрычніка перавыканаў план па воры, узяўшы 55 гектараў замест 48. На ЗДБМКУ трактарыст-сталававец тав. Емельянаў за агаданым плугам сабраў трактар. Фото Людзіна (СФ).

КІРАВАЦЬ РАБОТАЙ КАЛГАСНЫХ РЭЎКАМІСІЙ

У 25 артыкуле статута сельсавета дарчай арцелі зазначаюць: «Рэвізійная камісія правярае ўсю гаспадарча-фінасавую дзейнасць праўдліва, правярае ці занесены ўсе грашовыя і агульнарабачыя наступствы на ўстаноўленым парадку на прыход арцелі, ці захоўваецца прадугледжаным статутам парадак расходування сродкаў, ці дастаткова беражліва захоўваецца маёмасць арцелі, ці няма раскідвання і растрач маёмасці і грашовых сродкаў арцелі, ці ажыццяўляецца па абавязаных перад дзяржавай, як пашчы на сваіх даўгах і як спяганяе даўгі з даўжнікоў арцелі». Рэвізійная камісія ўтварае рэвізію чатыры разы ў год.

Гэты пункт статута не выконваецца ў калгасе Рагачоўскага раёна. На працягу 1937 г. і першай палавіны 1938 г. у калгасе «Чырвоны жывон», Шкіўнага сельсавета, не было рэвізіі. У выніку базізейнасі рэўкамісіі былі кіраўнікі калгаса бестакарана кралі, растражывалі грамадскае дабро, развалілі калгас.

У апошні час пры дапамозе інструктара-бухгалтэра райза туг праведзена дэталёвая рэвізія Штэга выяўлена: Былы старшыня калгаса Пятро Вандукаў узяў 1515 рублёў калгасных грошай Атрымліваючы грошы ад розных арганізацый, ён іх не прыходваў, а браў сабе. У раскідванні калгаснай маёмасці актыўна ўдзельнічаў і бухгалтэра калгаса Ільшчанка. Ён растраціў 439 рублёў.

Вандукаў і Ільшчанка незаконна скрасталі на адміністрацыйна-гаспадарчыя расходы 936 рублёў — 3,5 проц усёй грашовых даходаў калгаса, у той час, калі дагучкае скарыстае не больш 2 проц.

Абсалютная базізейнасць членаў рэўкамісіі тт Ганчарова і Шкравая

стварыла спрыячыя ўмовы для раскідвання калгаснай маёмасці. Невядомы будынак кароўніка на 70 галоў быў раскіданым і скарыстай на дровы Толькі за 1 год у калгасным асяле знішчана 90 палонаў праў.

Аналагічна становіцца мы маем у калгасе Імя Будзёўскага, Станькаўскага сельсавета Рэўкамісія (старшыня тав Кавалю) правярае рабіла толькі фармальна, і зарае выявілася, што старшыня калгаса Краніцкі, скарыстаў алустаныя кантролю, растраціў 4.000 рублёў грошай.

У сельсаветах «Удэрнік» гэтага ж сельсавета дронна пастаўлен удік Прападзі разбазарваюцца, брыгадзіры не робяць запісаў у працоўных ніжкі Невалык раз калгаснікі зьяўлялі аб гэтым старшыні рэўкамісіі Ф. Андрэву, аднак ён не звярнуў на гэта ніякай увагі. Рэўкамісія за аблетні год не арабіла праверкі работы рахункавала.

На працягу 1938 года рэўкамісіі калгасаў «15-годдзе вызвалення» і «Чырвоная Лава», Старасельскага сельсавета, не зрабілі ніводнай рэвізіі, а патрабавана наглядзіцца ў іх рэлізе іншых калгасаў.

Воць многа фактаў, што ў рэўкамісіі арабелі варожыя людзі. Так, у калгасе «Першае мая», Стаўнянскага сельсавета, старшыня рэўкамісіі Сяргей Анікеў сам актыўна ўдзельнічаў у разбазарванні калгаснай маёмасці і пакрыўдзаны агульнае кіраўнікоў калгаса.

Калгасныя рэўкамісіі асталіся па-за ўвагай партыйных і савецкіх арганізацый кіраўнікоў раёна вельмі часта прадляюць розныя нарады, школы, курсы. Аднак ніхто і ніколі не абраў старшыню і членаў калгасных рэўкамісіі, ніхто не пацікавіў іх работай і не аказаў ім валажнае дапамогі.

Г. СЯРГЕЕНКА.

ПІСЬМЫ Ў РЭДАКЦЫЮ

АБ ПРАГРАМАХ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ І ЛІТАРАТУРНЫМ ЧЫТАННІ

Выданыя Наркмаветы БССР праграмы па беларускай мове і літаратурным чытанні выклікалі ніякага непапраўнага і агульна неадназначнага сярэд настаўніцтва. У праграмах толькі няяснасцей і бытанінаў, што настаўнік, асабліва які працуе першы год, не ведае, як імі карыстацца.

Перад праграмай па беларускай мове і літаратурным чытанні ў 8-м і 10 класах? Па праграме — ніякай розніцы няма. У самой праграме дан раздзел «Элементы мовазнаўства і гісторыі мовы», тут жа сказана, што гэты раздзел праходзіцца толькі ў 8-м класе. Як, якім чынам, якім метадам праходзіць — аб гэтым нічога не сказана. Настаўнікам даводзіцца распрацоўваць яго, ад нейкі спецыяльна, адварыць ад усяго курсу раздзел. Між тым яна, што элемент мовазнаўства і гісторыі мовы трэба праходзіць ва ўсіх старэйшых класах, шчыльна ўважваючы іх з фанетыкай, марфалогіяй і сінтаксам.

У гэтым годзе для ліквідацыі разрыву паміж навукавым граматыкай вуснай мовы і літаратурнай ўвядзена літаратурнае чытанне. Гэта новая форма работы ў мове. Па гэтым пытанню металычнага матэрыялу няма. У паяснійнай запісы ніякай дапамогі настаўнік не знаходзіць.

Не лепш складзена і сама праграма. Ніякі тлумачэнняў тут няма. Рэкамендацыйнага спіска твораў для ачытвання вадаміць і дазасласнага чытання не дана. Больш таго, у праграме для 8-га класа даюцца для распрацоўкі ўрывкі з паэмы «Над ракой Аравай», з аповесці «Дрыгва», з твораў М. Лынькова, З. Вадзілі і інш. Няя гэта ўрывкі — не сказана.

Мы паказалі толькі частку недахопаў праграм. Прыкладам можна было б памножыць. Але і так яна, што праграмы складзены няблагіна, што Наркмаветы БССР аднёсся да іх паціўна і ўлічыўшы ўсё паграбаваннаў, іні і праўдліва пастаўлялі камі да праграм Наркмаветы БССР павінен самым сур'ёзным чынам загляда перагляда гэтых праграм.

І. І. ЛОБЬ,
выкладчык мовы і літаратуры
іграўнага НСШ, Слуцкага раёна.

між выкладаннем мовы ў 8-м і 10 класах? Па праграме — ніякай розніцы няма. У самой праграме дан раздзел «Элементы мовазнаўства і гісторыі мовы», тут жа сказана, што гэты раздзел праходзіцца толькі ў 8-м класе. Як, якім чынам, якім метадам праходзіць — аб гэтым нічога не сказана. Настаўнікам даводзіцца распрацоўваць яго, ад нейкі спецыяльна, адварыць ад усяго курсу раздзел. Між тым яна, што элемент мовазнаўства і гісторыі мовы трэба праходзіць ва ўсіх старэйшых класах, шчыльна ўважваючы іх з фанетыкай, марфалогіяй і сінтаксам.

Перад праграмай па беларускай мове і літаратурным чытанні ў 8-м і 10 класах? Па праграме — ніякай розніцы няма. У самой праграме дан раздзел «Элементы мовазнаўства і гісторыі мовы», тут жа сказана, што гэты раздзел праходзіцца толькі ў 8-м класе. Як, якім чынам, якім метадам праходзіць — аб гэтым нічога не сказана. Настаўнікам даводзіцца распрацоўваць яго, ад нейкі спецыяльна, адварыць ад усяго курсу раздзел. Між тым яна, што элемент мовазнаўства і гісторыі мовы трэба праходзіць ва ўсіх старэйшых класах, шчыльна ўважваючы іх з фанетыкай, марфалогіяй і сінтаксам.

У гэтым годзе для ліквідацыі разрыву паміж навукавым граматыкай вуснай мовы і літаратурнай ўвядзена літаратурнае чытанне. Гэта новая форма работы ў мове. Па гэтым пытанню металычнага матэрыялу няма. У паяснійнай запісы ніякай дапамогі настаўнік не знаходзіць.

Не лепш складзена і сама праграма. Ніякі тлумачэнняў тут няма. Рэкамендацыйнага спіска твораў для ачытвання вадаміць і дазасласнага чытання не дана. Больш таго, у праграме для 8-га класа даюцца для распрацоўкі ўрывкі з паэмы «Над ракой Аравай», з аповесці «Дрыгва», з твораў М. Лынькова, З. Вадзілі і інш. Няя гэта ўрывкі — не сказана.

Мы паказалі толькі частку недахопаў праграм. Прыкладам можна было б памножыць. Але і так яна, што праграмы складзены няблагіна, што Наркмаветы БССР аднёсся да іх паціўна і ўлічыўшы ўсё паграбаваннаў, іні і праўдліва пастаўлялі камі да праграм Наркмаветы БССР павінен самым сур'ёзным чынам загляда перагляда гэтых праграм.

І. І. ЛОБЬ,
выкладчык мовы і літаратуры
іграўнага НСШ, Слуцкага раёна.

БУЛЬБАПАСТАЎКІ ПАД ПАГРОЗАЙ ЗРЫВУ

КРУПКІ (Спец. нар. «Звязда»). План бульбапаставак дзяржаве на 10 кастрычніка па раёны выкадан толькі на 5,6 проц. Паасобна ж сельсаветы, як Ухвальскі (старшыня тав Шакоўскі), план бульбапаставак выкавалі на 8 проц.

Алгруква бульбы калгасам Ухвальскага сельсавета не праводзіцца. Калгас Імя Кірава нават не прыступіў да адрэжвання бульбы. Калгас Імя Куйбішына, «Чырвоная зорка», Імя Калініна і «Чырвоны Кастрычнік» зламлі на 1—2 цэнтэры.

За аднаасобнікаў Ухвальскага сельсавета па бульбапаставак лічыцца 210 проц, вядомы мінутага года. У гэтым годзе ім трэба злад 450 проц. Але аднаасобнікі не прыступілі да выкавання сваіх абавязаных перад дзяржавай. Аднаасобнікі М. Доў-

гі, Л. Вусік, В. Дамароў і Ц. Дубінскі алоона зрываюць нарыхтоўкі бульбы, зярна і мяса.

Зрываюцца бульбапастаўкі і ў Старабелскім сельсавете Вяльзёўскага кіраўнікоў сельсавета і работнікаў уваважанага нармамата загатава па раёны прывалі да таго, што аднаасобнікаў зладзена толькі 1,8 проц, а патрабаван злад 200 проц. Раў бульбы Калгас «Комунар», гэтага ж сельсавета, нават не распачынаў зладу бульбы, а калгас «Чырвоная зорка» зладу толькі 2 проц.

Марудна праходзіць выкананне дзяржаўнага плана бульбапаставак па Шчынаўскаму сельсавету Дронна праходзіць выкананне планаў бульбапаставак і ў іншых калгасе раёна.

М. БАРОУЧАНКА,
аграрна-тэхналаг ільнапраўлення
Наркмавета БССР.

КАЛГАСЫ РАЗВОДЗЯЦЬ САДЫ

З вожным годам расце плошча садоў у калгасе і саўгасе Арманскага раёна. Калі ў 1936 годзе ў сельскім мястэчкова было 1478 гектараў саду, то ў 1937 годзе гэта плошча пашырлася на 1.837 гектараў.

У раёне воць сельсаветы і калгасы, дзе плошча садоў дасягае вялікіх размероў. Так, калгасы Яромкаўскага сельсавета маюць у сваім карыстанні 195 гектараў саду. У большасці сваёй гэтыя сады маладыя. Яны пасаджаныя па працягу апошніх тры-чатыры год. У калгасе «Новы быт» гэтага сельсавета — 44 гектары садоў, «Чырвоны Яромкавічы» — 38,5 гектара, «Новы Гарабавічы» — 38 гектара і т. д.

У гэтым годзе плошча калгасных і саўгасных садоў значна пашырэнца. Ужо зараз 36 калгасоў раёна палалі зьявіць у райамадзеле з просьбай адпусціць ім сацыялі для пасадкі новых калгасных садоў і для пасадкі садоў па салябых калгаснаў.

Калгас «Комунар», Якаўлевіцкага сельсавета, бярэ 700 сажанцаў, «Вызваленне жанчы» Браўнаўскага сельсавета, — 850, «Ленінскі шлях» гэтага ж сельсавета — 700, «Пролетарыі» Зубаўскага сельсавета, — 650 і інш.

Усяго калгасы раёна закупляюць больш 18 тысяч сажанцаў па агульнаму суму ў 45 тысяч рублёў.

Ал. НАЗЕЙ.

германскай сялянскай вайны, герояў французскай рэвалюцыі і Парыжскай камуны, Балотнікава і Раіна, Булавіна і Пугачова, дэкабрыстаў — Пестала, Рылева і вялікіх рускіх рэвалюцыянераў дэкабрыстаў эпохі — Герцена, Чарнышэўскага.

«Марксізм ніколі не адмаўляў ролі герояў. Наадварот, ролю яго ён прызнае значнаў» (Л. падкрэсленаў таварыш Сталін, аб'яраючы палкніцкіх вымяслы розных «кратыкаў» марксізма).

Зоры і розныя іншыя буржуазныя і дробнабуржуазныя партыі прабаўлі ўнушыць народ, што толькі асобныя выдаючыя аліянцы творцы гісторыі, а маса народ, — гэта толькі «матэрыял», «матэрыя», не зольны па сваявольна арганізаваных дзеянняў, да самастойнай творчасці; і можа толькі слеза іці за героямі». Вучэнне Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна адварае буржуазныя і дробнабуржуазныя тэорыі «героў і «сцягоў»...

Марксізм ініцы, што народ парадкае і высювае сваіх герояў і што гаспадарамі лёсу гісторыі заўсёды з'яўляюцца масы працоўных.

Гісторыя чалавечтва захавала прыклады здзіўляючага героізма. Але можна спытацца, што паміж палітыкам і адносным да яго ў сацыялістычным грамадстве, паміж герцагам у чынам і практычным яго рэзультатам заўсёды аставацца супярэчнасць.

Ці многа імёна саяя і рамесніцаў — вядомых партызаў 1912 года — захавала драўняная Расія? Ці ачыталі гэты падврг іх ад прыгоннай залежнасці? Яшчэ па нашай памяці героі Порт Артура — чалавечыя абрубы на суль працяжак а геаграфічным крывікам — працягалі мільштаны па вуліцах гарадоў (што гаварыць аб грамадскім забіцці герцагаў і практычным яго рэзультатам заўсёды аставацца супярэчнасць).

«Вамі ўштанаваны і прыватны адношу на рахунак вялікай партыі рабочага класа, нарадзіўшага і выхаванаўшага мяне па ўзроўню і палабестыў».

Можна не сумнявацца, таварышы, што я гатоў і надалей аддаць справе рабочага класа, справе пролетарскай рэвалюцыі і савецкага камунізма ўсе свае сілы, усе свае вольнасці і, калі патрэба будзе, усе свае кроў, кроплі за кропляў.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла новую эпоху народнага героізма. Сацыялістычнае будаўніцтва ў СССР амыснула вельяравы масы героў ва ўсёх галінах працы і барацьбы.

Урада і грамадства, але павінны былі затраціць вельяравы частку сваёй энергіі, каб перамагчы супраціўленне іх плянам.

Камунізм і героізм з'яўляюцца неразрывнымі ўзямі. Барацьба па камунізм воць героічна барацьба. Герцаінае не можа быць сёння спраўдзі герцаінае, калі не служыць справе камунізма, справе народа.

Што можа быць вышэй і блagodней у жыцці, чым барацьба ў імя вызвалення ўсяго працоўнага ільзавецкаў? Нашымі героімі з'яўляюцца толькі тыя, хто не баіцца трынасяці барацьбы, хто ватую аддаць сваё жыццё за справу вызвалення працоўных за справу пролетарскай рэвалюцыі, хто не ведае страху ў зырацьбе з валадымі ворагамі, хто, змагаючыся за перамогу камунізма, смель ламае старое, алжымае. Вялікія правадцы пролетарыяты Ленін і Сталін, выхоўваючы масы ў духу гэтага рэвалюцыянага героізма, сваёй адданасці і беззаставячэй барацьбой за вызваленне працоўных паказвалі вялікі ўзроў праўдлівага, пролетарскага героізма.

Аб героізме, уаротчаным партый большавікоў, аб герцаіным, беззаставячым служэнні народу выдатна аказаў таварыш Сталін у сваім адказе на прытаніны прысланыя ў дзень яго палкніцкага года:

«Вамі ўштанаваны і прыватны адношу на рахунак вялікай партыі рабочага класа, нарадзіўшага і выхаванаўшага мяне па ўзроўню і палабестыў».

Можна не сумнявацца, таварышы, што я гатоў і надалей аддаць справе рабочага класа, справе пролетарскай рэвалюцыі і савецкага камунізма ўсе свае сілы, усе свае вольнасці і, калі патрэба будзе, усе свае кроў, кроплі за кропляў.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла новую эпоху народнага героізма. Сацыялістычнае будаўніцтва ў СССР амыснула вельяравы масы героў ва ўсёх галінах працы і барацьбы.

Партыя большавікоў, выхоўваючы ма-

сы ў духу рэвалюцыянага пролетарскага героізма, выкавала новы тып героя Таварыш Сталін. Вітаючы конкіў Туркмені, гаварыў аб тым, што толькі яснасць мэты, настойлівасць у не дасягненні і пвдзяскі характару, дамажуча ўсе і ўсё ператворы на сваім шляху, маргі забяспечыць такую перамогу Гэты рысы прыналежаць народу большавікам. Наш герой — гэта ўвасабленне большавіцкай пвдзяскі, смеласці, храбрасці і савядомасці. Ініцыятыўны і прышывасці, увасабленне вайгубіцкай адданасці савецкаму народу, справе камунізма, вытрыманасці і дысцыпліны, рэвалюцыянага разаму і дэпартыі.

Крыўю лепшых сямюў народа палітыка савецкай амыла. Памяць аб іх будзе нас святвечна. Іх герцаінае барацьба на фронтах грамадзянскай вайны, у белгараўдзельскім тылу, у падполлі служыць для нас неўвядальным прыкладам.

Герцаінае савецкага народа апраціваю германскім інтэрвенцыям, японскаму акупляццю Дайкага Усходу і тры пакоды Антанты Гэты масавы героізм вялікай партыі Ленін — Сталіна выклікала ў народзе ў той час, калі краіна была яшчэ жабраўшай і галоднай, дронна ўабраюнай і не мела вопытных ваенных кадроў.

Чырвоная Армія перамагла Перамага таму што «яна была верна і адвада да канца сваіму народу, за што і любіў яе і патрыміліваў народ, які сваю ролюю армію».

Чырвоная Армія перамагла таму што: а) чырвонаярмейцы разумелі іх і задачы вайны і ўсведамілі іх праціўнасці; б) усведомленне праціўнасці мэтай і задач вайны ўмацоўвала ў іх дух дысцыпліны і бязвольнасці; в) з гэтай прычыны чырвонаярмейскія масы скрозь і ўсюды працявалі ў барацьбе з ворагамі бязпрыкладную самаадданасць і ачытанні масавы героізм».

Гэтыя героі скронны. Свае герцаінаы характары яны адносіць да ўсяго народа партыі і таварыша Сталіна, выхоўваючы іх. Гэта скроннасць — не шпэрсаць, а неад'емная якасць гер-

цаінага праддзяецца любоўю народа па сацыялістычным радзімам.

Але з асабліваею савецкага героізма заключоцца ў тым, што ён з'яўляецца масавым. Герцаінае выяўляецца ў любой прафесіі: радост і артычны сімоўшчкі камбайнер і жыбелавод артыст і ўрач ільзавец і настаўнік, токар і ткач, чыгуначнік і грузчык ітчык і марак — сожны ва сваім участку становіцца творац працоўнаўчы заперад аявуку і тэхніку.

Усе гэтыя з'явішчы выклікаю сацыялістычным ладом Яны — плод нашы грамадскі адносін і ў той жа час гіганцкі фактар у развіцці гэтых адносін.

Як тогі высокая напружаная, вагровацца па аднаму проваду зольны працавіць нямерна большую работу, чым сума той жа электрэнергіі ў разгалінаванай сетцы, так і прабыліваючы воля і энергія савецкага чалавеча зольны гварыць цуды. Савецкая большавіцкая энергія з'яўляецца гіганцкай сіляй, бо яна апраўвае па аднаму шляху разам з колам гісторыі.

Герцаізм уваішоў у наша жыццё, у быт, у іштэпавенне, на вожным кроку сустракаем з'явішчы Краіна героў — так чынаваюць Савецкі Саюз ў краіне, дзе праца стала справай гонару справы славы, справы доблесці і героіства героіка становіцца нормай паводлів кожнага грамадзяніна.

Будаўніцтва новых гарадоў, граддзёных заводоў і прадпрыемстваў па месцы, дзе раней былі пустыры, голыя стлы і непрыступны скалы (Кузнец, Сталінагорск, Магітагорск, Комсамольск), пафас сацыялістычнай працы, авалаванне тэхнік і заваяванне прыроды стварылі новых, выдатных людзей Які прыслаў масавы герцаінаы творчасці савецкага народа даў станаўсці рух.

Нашы героі скронны. Свае герцаінаы характары яны адносіць да ўсяго народа партыі і таварыша Сталіна, выхоўваючы іх. Гэта скроннасць — не шпэрсаць, а неад'емная якасць гер-

цаінага праддзяецца любоўю народа па сацыялістычным радзімам.

Але з асабліваею савецкага героізма заключоцца ў тым, што ён з'яўляецца масавым. Герцаінае выяўляецца ў любой прафесіі: радост і артычны сімоўшчкі камбайнер і жыбелавод артыст і

